

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fó't'a acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dar prenumeratiunile se priimescu
in tóte dílele.

Pretiuulu pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fi. pre 1/2 de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strai-
netate: pre anu 10 fi. pre 1/2 de anu
5 fi. pre unu triluniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplarin costa 15 cr.

Tóte sidieniele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diriginte a diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, si 30 cr. tacse timbrale.

Descépta-te romane!

(Versatu in forma de díalogu sí dedicatu celoru d'in pasivitatea negativa.)

Descépta-te romane d'in somnulu celu de móрте,
La care te-adencira barbarii de tirani!

„Dà-mi pace! cà sciu dóra, cum tréba sà se póрте,
In tempulu de-adi nepotulu strabuniloru Romani?!”

Acum ori neci o data sà aretamu la lume,
Cà 'n aste mani mai curge unu sange de romanu!
„Omu bunu! aceste-su frase, fantasii góle, spume; —
Mái bin' te culca sí tu, sà dormi — ici pe divanu!”

Inaltia-ti a ta frunte, sí cauta 'n giuru de tine,
Cum stau ca bradii 'n munte voinici sute de mii!
„I vedu cum stau in gleda. Dar nu ar fi mai bine
Sà dórma sí ei un'a? — Nu faca comedii!”

Priviti maretie umbre Mihaiu, Stefanu, Corvine,
Roman'a natiune, — ai vostrii stranepoti . . .
„Ce? díci ca sà privéscu? ! Privéscu Dieu de mine!
Cà-ei nu mi-asi dá eu somnulu pe Domniiloru pe toti!”

Pre voi ve nimicira a pismeii reutate,
Sí órb'a neunire la Milcovu sí Carpati.—
„Asià li tréba! Bine! Gandeai cà facu cetate . . .
Gandeau cà pe totu gardulu e elisa sí carnati!”

O mama veduvita de la Mihaiu celu mare,
Pretinde de la fiii-si adi mana de-ajutoriu; —
„Dorintia de muiere! Dar' cine-ar jói óre,
Sà faca, sà 'mplinésca capriciulu dómneloru? !”

De fulgere sà péra, de tunetu sí putiósá,
Ori care s'ar retrace d'in gloriosulu locu. . .
„Da Dieu! amblarea multa e chiar' periculósá, —
Unu pasu! . . . sí Santu-Ilie indata-ti dede focu!”

Ne-ajunse iataganulu barbarei semilune
A carui plagi fatale sí adi le mai sentimu. —
„Neci sabi'a nu taia, unu capu plecatu, — nebune!
Séu cum sà-lu pleci mai tare atunci'a candu dormimu? !”

Ne-ajunse despotismulu cu 'ntréga lui orbía
A carui jugu d'in seculu ca vitele-lu portamu. —
„Vai Dómae, mare lucru! Ce-ti pasa óre tie? !
Ni deie numai pace, candu vremu sà ne — culcàmu!”

Romani d'in patru anghiuri! acum ori neci odata!
Uní-ti-ve in cugetu, uní-ti-ve in sentíri!
„Esci trédu? Ba nu, cà éta sí gur'a-i e cascata. —
Mái dà-i déca poti dara consiliu, instruíri! !”

Preoti cu crucea 'n frunte cà-ei óstea e crestina,
Devis'a-i libertate, sí scopulu e pré santu. —
„Sà mérga popii 'n pace, (eu nu voiú fi de vina)
Cà-ei dormu inca unuti'a: Norocu! me recomendu! !”

„Gur'a-Satului“ in politica.

. . . . Se díce cà s'ar vorbí pr'in opsíaguri, c'acolo
susu la Pesce se face mare sí multa vorba despre tréb'a
tierii; s'au pusu adeca deputatii tierii ca sà se sfatuiésca
despre darile sí greutatfíle sí birurile, ce avomu sà platimu
in anulu viitoriu . . . Hm! - - Nu-mi place! - - Bata-me
pecatele — de-mi place! - - Scii, — candu ómenii facu
multa vorba, n'ó facu de jab'a: cu càtu-e mai lunga vorb'a
cu atà'ta e mai mare socótél'a! - - Acea-e cam asià - -
casi-candu ai unu mortu la casa, apoi platesci la pop'a
pentru-ca sà-ti cetéscu stelpii asup'r'a lui: - - hm! - - càti
stelpi, — atà'te grosítie! . . Ba inca dai sí càte dóue gro-
sítie pentru unulu, — déca-e cam lungu! - - -

Acolo susu la díet'a tierii trebe sà fia cam asià, cum
e la noi in satu. — Notaresíulu cu bireulu chiama pre
„comintiei“ la cas'a orasului, face comintie — sí-apoi no-
taresíulu se pune'n fruntea mesii, sí prinde vorba cu ómenii.

„Că — éca . . . fratiloru! — asîa — sî-asîa, . . . sî pe d'in coci, - sî pe d'incolo . . . sî un'a — sî alt'a . . . — Destulu că le imple capulu cu pazme de taritie! . . . O séma de ómeni tienu cu bireulu sî cu notaresîulu; — alt'a séma de ómeni sî-pune „caru'n petrii“ ca să tiepe pre bireulu sî să scóta pre notaresîulu d'in satu. . . . Acum'a să vedi lucrulu dracului: ómenii bireului facu 'ori-ce-ar díce bireulu sî notaresîulu, chiar sî dec'ar díce să-si rada mustetiele ca nemtii, ori sîsî le unga cu catranu ca ungunii, — *pentru — c'a disu bireulu*; — ómenii cei-lalti apoi nu-ti facu nimicu ce díce bireulu, fia acea ori cătu de bine! — chiar sî dec'ar díce să-sî iatórca cojoculu pe dosu, candu îi ajunge popopulu in campu, — *pentru-că bireulu a dísu!* — Asîa-ti mergu apoi ióte lucrurile pe dosu, . . . cam asîa casî candu intra vitielulu între rufele intinse pe sfóra. . . . Pararai! — smîcu in drépt'a, smîcu in steng'a, . . . pe d'in dosu . . . destulu că te pomenesci cu pagub'a'n casa! — Este la noi in satu unu rotariu. . . . Are ceva 'n capu! . . . A fostu vr'o optu ani catana la 'mperatulu . . . Omu cu sciintia — adeca . . . amblatu, . . . patitu — Acest'a mi-a spusu, cumcá — — tíer'a are cam multe detorii. . . . Hm! . . . slaba tréba! . . . D'apoi cine platesce cametele?! — Noi?! . . . D'in ce? — Déc' am imprumutatu pana-ce n'am avutu detorii sî n'am platitu camete, cum am putea să platimu acum'a sî camete fara ca să 'mprumutam? . . . Pentru-ca să potemu dara platí, éra-sî vomu imprumutá . . . sî éra-sî vomu platí, imprumutá, — imprumutá, . . . imprumutá, . . . pana-ce nu ne va mai dá nime 'n credintia, — ci vomu sgherié ochii la stela, candu ne va veni doru d'o cojulica de malaiu! . . . Sî ast'a-e tocmai casî la noi in satu. . . . Am imprumutatu dela unu jidovu 2000 de zloti — pentru-ca să facemu grajduri la *boi satului*; amu imprumutatu apoi alte trei mii de zloti — pentru ca să redicámu *curte la notaresîulu*, candu apoi, dupa boi sî notaresîu a venitu rondulu, ca sî la ómenii d'in satu să li facemu sî lor oscóla pentru copii, — n'am aflatu pre nime care să ne fia imprumutatu. . . . S'au adunatu ómenii la cas'a satulu, — au facutu vorba, au strigatu, — au sbieratu — care de care mai tare, . . . sî au severstíu cu acea, cumca au hotaritu să venda o parte din batatura pentru-ca să póta platí — *cametele detoriiloru*. . . . Hm! nu-mi place! Dieu nu-mi place, că ómenii acei'a dela Peste facu atát'a vorba! Suna „a primejdîa“ candu ómenii facu cioroboru si palalaiu! — *pare-că pung'a nóstra a datu de reu.* —

Ordinea incortelariloru

pentru restimpulu espositiei universale d'in Vien'a.

Bancherottii se voru incortelá pe	— Graben.
Ómenii onesti.	— Herrengasse.
Flamendii.	— Wolfgasse.
Setosii	— Brunnngasse.
Schiopii	— Renngasse.
Ghîbii	— Bergel.
Arestantii	— Freitung.
Seracii	— Am Hof.
Rabulistii	— Preszgasse.
Magnatii	— Bauernmarkt.
Mineinosii	— Glockengasse.
Clerulu sî calugaritiele . . .	— Krebsgasse.
Renegatii — (sî cei romani) „	— Seilerstätte.
Pilaritiele lugostene, lipovene, etc. „	— Schwerdtgasse.
Fetele betrane in deobsce „	— Fürbergasse.
Arogantii náionali.	— Spiegelgasse.

Ecouri.

Frumós'a mea dorita urîta!
 Tu esci suava ca ros'a d'in Maiu aiul!
 Draga! nu te-ai maritá? i-da!
 Sî tu domnu la comitatu? mitatu!
 Ungari'a se bucura de fericire sî cultura ura!
 Éra o să cada domni'a magiara? iara?

Ursici.

„Darea este ca sementi'a aruncata in pamantu: ea aduce rodu insitutu.“ — dicu finantierii — streini . . . Ai nostri finantieri sunt inse de parere, că darea este *pléu'a*, cu care se frementa *caramidiele*, pentru mai multe *case d'in Bud'a-Pest'a*.

Sciri persónale. (Unele sosite înainte de vreme, éra altele intardiete.)

— *D'in Lugosiu* primimu scirea, campa la P. S. Parinte Ioanu, in diu'a de st. Ioanu, s'a datu unu bauchetu mare, la care, afara de notabilitatile d'in locu, au luat parte: dlu Dr. A. Mocioni, Magnificenti'a Sa V. Babesiu, S. Borlea, A. Romanu si istoriografulu B. P. Hasdeu. — Parintele Episcopu a redicatu unu toastu pentru autonomi'a Transilvaniei, — M. S. V. Babesiu — pentru guvernulu actualu, éra dlu B. P. Hasdeu — pentru Domnulu sî Dóinn'a Romaniei. — *D'in Mercuria* ni se serie, cumcá dlu E. Macelariu s'a hotaritu să priméscu unu postu mai inaltu in ministeriulu esterneloru. — *Cernauti in 24/*, 1873. P. S. Parintele Episcopu asta-dí asositu a casa d'in caletori'a, ce a facutu la Iasi — pentru-ca să viziteze pre Metropolitulu Moldovei si Sucevei. — *D'in Aradu* ni se serie, că socótele de estimpulu ale *asociatiunii Aradane* au aretat unu cascigu de 5648 fi 37 cr. . . .

La budgetu.

Multa vorba să mai face
 Susu la Pest'a despre bani:
 La *multi bani* — da, — *multa-vorba!*
 Totu *asîa-e de síese ani!* —

Intre vremile lui Bach sî acelea de asta-di este o singura deosebire: atunci ti scoteau banii d'in punga, — fara-ca să te'ntrébe cine-va *voiesci ori nu voiesci* ca să ti-i scóta; asta-di — înainte de tóte ti se pune intrebarea, apoi ti se ample capulu cu vorbe verdi sî numai dupa aceea ti se scotu d'in punga atáti'a bani — cāti *voiescu acei'a* — ce scotu Dar' totusi este anc'o deosebire: — asta-di se scotu *mai multi*.

Unu lucru este, pre care finantierii intregéi lumi nu-lu pricepu atátu de bine casî ai nostri: *a face detorii*.

(Aha! — deca a face detorii, pre care nu le potu platí, ar fi o maiestrie!)

E totu-sî o minune, că Lónyay, de candu, elu nu-e ministru, vorbesce atátu de bine *asupr'a* stariiloru nóstre finantiare. . . . Altfelu, — sî candu éra ministru, elu dicea totu bine *despre* starile nóstre finantiare.

Avemu banci, avem cãi ferate, avemu o multi-me de asiediaminte economice — sî avemu o gramada de jidani grasí.
 (Dar' nu numai noi avemu: sî Lónyay are — ce are!)

Anecdote.

I. Cum să scapi d'in „cornu de capra.“

Inspectorulu scolariu. „Dle invetiatoriu! — au invetiatu copii socót'a cu franturi?“

Invetiatoriulu. „Da! — invetiatu.“

Insp. „Care este celu mai aptu in socóta?“

Inve. „Mihaiu Cardabosiu.“

Insp. „Fiule Mihaiu! — să-mi spui dara: daca eu asi dori să-mi facu unu peptariu, la care mi-ar fi de lipsa 1½ cotu de panura, eotulu câte cu 3½ fior.; — câtu m'ar costá panur'a pentru peptariu?“

Scolariulu si-increti fruntea, apoi respunse: „D'apoi — fiindu-cà domnulu are *jôle mare* — nu i-ar fi destulu 1½ cotu, ci ar trebui să-si cumpre 2 coti, — si fiindu-cà domnulu are *bani*, ar putea să deie 4 fior. pe cotu: de 2 ori 4 sunt 8.“

II. Memoria slaba.

Judecatoriulu. „Cum te chiama?“

Invinutulu. „Pante Ciotrigariu.“

Jud. „Nascutu?“

Ine. „Da, domnule, nascutu.“

Jud. (Superatu.) „Unde te-ai nascutu?“

Ine. „Aha! ? - - - La noi a casa.“

Jud. (Restitu.) „In ce satu?“

Ine. (Confus.) „In Valea Sêca.“

Jud. „De câti ani esti?“ —

Ine. (In ganduri.) — „Nu sciu.“ —

Jud. (Maniosu.) „Boule! in care anu te-ai nascutu?“

Ine. (Si ineretiesce genele.) Hm! - - e de multu domnule, de candu m'am nascutu eu, — Dieu — nici nu mai tienu minte.

III. Ce-e pré multu, chiaru nici Tatalui nu-i priesce.

S'a spoveditu tiganulu, — si pop'a i-a datu unu canonu cam aspru: să dica „Tatalu nostru“ de 77 de ori pe diua.

Tiganului i s'a parutu socót'a cam mare; incepù dara ca să se terguiesca cu preotulu, — dar' parintele si remase pe langa vorba.

Intr'alta diua tiganulu intrà la pop'a 'n curte:

„Buna diu'a — parinte!“

„Multiamu — fetulu meu tiganu!“

„Buna vremea — parinte!“

„Multiamu — fetulu meu!“

„Norocu bunu — parinte!“

Parintele-si increti genele, — dar' totusi dise „multiamu!“

„Sà deie Ddiu bine — parinte.“ — grài tiganulu d'a patr'a óra.

Acum'a parintele vediendu cà ciór'a face siéga, si redicà batiulu ca să-lu lovésca.

„Holeu parinte, dar' usloru. esti la superare, grài tiganulu ferindu-se d'in cale, — te superi de patru si tatalu sfantu d'in ceriu să nu să supere de 77!?”

IV. Si-grigesce de sanetate.

Ce-a facutu, ce n'a facutu tiganulu; destulu cà l'au judecatu la mórte.

Inainte de a merge la loculu perdiarii, ca tuturor'a, i se incuviintia o dorintia.

„Sà-mi dati unu paharu de bere!“ grài ciór'a. De locu i se implini post'a.

Tiganulu luà paharulu in mana, *suflà spum'a* de pe bere, apoi beù cu satiu adevratu tiganescu.

„Dar' pentru-ce ai suflatu spum'a?“ lu intrebà unulu d'in privelesce,

„Spum'a nu-e sanetós'a!“ respunse ciór'a sfatosu.

Dialogu.

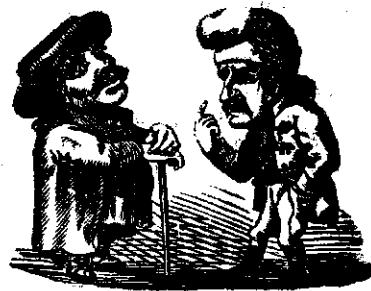
Nicolae: De ce ambli cu capulu golu mài tiegane! Dóra ti-a luat Ddiu pre Culiti'a teu?

Tiganulu: Luatu n'ar avé norocu si parte de elu!

Nicolae: A-buna séma a ajunsu Culiti'a teu tocmai in sinulu lui Avramu.

Tiganulu: O fi ajunsu necuratulu de elu cà erá iute de petióre!

TAND'A SI MAND'A

T. Aoleo! frate Mando!

M. Da cum asi ortace?

T. Tu nu scii pre lumea ast'a nemic'a. Nu scii, cà discursulu fostu ministru-presedintelui Lónyay si alu pantofagului Csernatony tienute in 18. noemvre a. tr. in camer'a deputatiloru, asià de tare si periculosu au pestificatu atmosfer'a patimiloru, in câtu tocmã in diu'a aceea unu „Cotocu“ Criptogamu din *Resinari* cu tinsis'a in gura a saritu oblu oblitia pre mès'a magistratului d'in Sibiu? —

M. Dómne alu poteriloru fii cu noi! cà aievea se apropia acum'a còd'a vécului, candu si *pisicele* facu pasì asià gigantici. —

T. Si scii cà ce inca a mai contribuitu la acestu saltu mare de *pisica*?

M. Nu cumva program'a sasésca d'in Mediasiu, pre care a fostu afisiatu-o notariulu primariu *Hilariu* in testu germanu pe tóte cornurile epidulni *Resinari*?

T. Acum'a o nimerisì si gacisì si tu odata. —

T. Scii tu Mando cine e *Ladislau Berzenczey*?

M. Io cunoscu pre unu atare nume portatu de unu tieranu d'in . . .

T. D'in Syracus'a? . . .

M. Ba nu acel'a, ci celu d'in 184⁹. —

T. Nu-e est'a rogute. — Ausculta-me: L. Berzenczey e posesorulu carului repede intre Seghishór'a si Brasieu de-unde se trage Draguti'a nostru. — Vedi a celui mare patriotu mai deunadi i amblase ciudatu in Brasieu in Otelulu „Bucuresci“, cà-ci nescce sasì inarmati lu-facuse, să o ie la sanetós'a, si acum' de curendu in Magerisiulu sasescu éra sasii d'in tier'a Barsei i sparsera ferestrele si-lu amerintiara éra cu armele.

M. Astu-feliu de lucru este o brutalitate sasésca ne audita. . . .

T. Asià-e mài frate, cà-ci sasii sunt santinel'a de lunga Oltu si multu pofitoritii si laudatii purtatori de cultura in Orientu.

M. Me multumescu de atare cultura sasésca.

Teme aritmetice:

Cele 4. specii mai ale dracului.

Aditi'a.

Déca catra cei 2. presiedinti ai clubului deachistu d'in *Log.* mai adaugi si pre unu ruginila de popa romanescu d'in *Leuc.**) spune-mi: câti mameluci au mersu atunci la o-l-alta la Pest'a, ca sa se inchine noului ministru, alias Osend'a Banatului. ? !

Subtrageroa.

Déca dela o *Dragutia* subtragi unu *Fartolo-smeu*: câti draci de belitori mai remanu atunci in *Caru-msedes* ? !

Immultirea.

Déca consortiulu „Patriei“ lovite de colera lu-vei immultit cu renegatii d'in Carasiu, spuneti-mi: câti vindietori de natiune potu ave romanii atunci'a peste totu?

Impartirea.

Déca la alegerea trecuta de deputatu d'in Lug.*) pentru care guvernamentalii au spesatu vreo 50 de mii de fiorini, d'in care suma mai antaiu capii comitatului cu solgabiraele si notarii comunali la o-l-alta au mancatu 49. de mii, er' vre o 900. de fiorini se-au cheltuitu cu usarii, persecutorii si biraele, cari au dusu pre votisantii romani legati la urna, — spune-mi: d'in sum'a remasa câte itie de rachiu jidovescu au venitu pe unu popa, séu dascalu romanescu d'ntre cei 20—30. cari si-au vindutu onóra, consciinti'a si natiunea loru, contrariloru nestri? ! . . .

O d a

la

activisti.

Veniti! veniti cu graba, broscoi cu versuri line,
Puicutie mitutele de buhe d'in ruine,
Croncani si cióre multe, tiarci, vrabii, v'adunati;

Grabiti si voi purcele, vitiele, vaci si junce,
Boi, cai, magari si gâsce; zavozi flamandi, si
curce

Adi toti cu toti cantati!

Sà sune adi, resune alu vostru cantecu—dulce
Cantare de marire, l'alu vostru beliduce, —
La unu pastoriu *frumosu*!

Cà-ci cei de la putere, in semnu de multumire
Adi *pentru-a lui merite* cu mare'nsufletire, —
I-au datu unu osu de rosu!

Strigati, cantati: *Traiésca pastoriulu cu merite*
Cu orduri meritate! si da-tii titluri multe,
Cà-ci cortesiu bunu fù elu!

Si bunu pastoriu e dinsulu, — de turm'a sa padiesce,
Si nu o lasa préda la lupi, — ci elu serve sce
Natiunei rihltu fidelu!

Francisc Kovacs **Buonu** a lui **Burete**
cantaretu de la ospetie.

Tóc'a Redactiei si a Amistraliei.

☞ Toti acei'a, cari pentru anulu 1873. s'au abonatu cu pretiurile d'in anulu espiratu, sunt rogati, ca càtu de curendu sa suplinesca costulu in conformitate cu conditiile de prenumerare d'in estu anu (a se vedè fruntariulu gazetei nostre), cà-ci altu-feliu li se va opri tramite-rea diurnalului inainte de tempulu, pentru care au doritu sa fia abonati.

☞☞☞ Sà se ie a-minte, cà mai dispunemu de esemplarie complete dela inceputulu anului. Poftimu dara — etc. etc. etc.

☞☞☞ Era restantierii, vulgo detorasii. nostri inca sa o scie, cà noi nu suntemu bancheri, pentru ca sa nu sentimu lips'a drepteloru nostre parale, cari jacu de ani intregi pre a-fore in o suma enórma! Fia-li repetitele nostre reclame o data de ajunsu, si mai gandésca ce-va si la propri'a loru onóre; cà-ci lucru de onóre este, domniloru, candu e vorba numai de o mica detoria de fi. 2—3. la singurateci. Aici scus'a seraciei nu mai are locu. Ci dá, indiferentismulu celu mai incarnatu!

Ne si tememu, cà, — de va merge totu asiè, apoi in scurtu tempu editorii si redactorii romani obosindu in multele sacrificii, — romanimea intréga de d'in cóce de Carpati va remanè fore vre unu diurnal.

O dicemu in generalu, cà-ci — precum suntemu informati — tóte diarele nostre vegetéza numai, si eminentemente anulu acest'a au a fi scóse cu mari sacrificii, cà-ci indiferentismulu publicului facie de ori-si care d'ntre ele au ajunsu dejà la culmea sa!

Pocaiti-ve dar' — ve rogàmu — pone ce nu bate césulu alu 12-le!

☞ Dupa ce, in mani'a insciintiarei nostre, de catra fórte multi insi totu-si ni se cere diariulu in **credintia**, si inca pr'in epistóle **nefrancate (!)**, suntemu necesitati a o mai spune odata, cà, pacaliti in bun'a nostra credintia, *pe vitoriu nu mai potemu dá nimeniu'a diurnalulu in credintia neci pentru diumetatea costulu macar!*

Déca dara unii domni nu ni potu dá unu spriginu materialu óre-care, nu ni faca pagube nemeritate inca!

Publicatiune.

Se afla spre vindiare si se potu trage dela subsemnatulu editoriu (Aradu. strat'a Teleki-ana nrulu 27) urmatoriele uvrage romanesci:

1. „**Poesii** de *Julianu Grozescu*“ cu portretulu autorului. Pretiulu 2 fl. in v. a.
2. „**Buchetu**“, cadriulu romanescu pentru forte-pianu de, dn'a *Mari'a Nicor'a* nascuta de *Sierbu*. Pretiulu: cr. 80. in v. a.
3. „**Calindariulu Babeloru**“, calindariu umoristicu, pentru anulu 1871. totu de o data si pentru 100 de ani. Pretiulu: cr. 30. in v. a.
4. O coleptiune completa d'in diurnalulu umoristicu „**Gur'a Satului**“, semestrulu II. anulu 1870 brosiuratu. Pret.: fl. 3 v. a.
5. O coleptiune completa d'in diurnalulu umoristicu ilustratu „**Gur'a-Satului**“, cursulu intregu alu anului 1871. brosiuratu. Pretiulu fl. 6. in v. a.

Dupa 10. esemplarie unulu se da ca rabatu, fia in natura, fia in valórea lui.

M. B. Stanescu.